

BIODIVERSITEIT CAMPAGNE

De bij redden? Laat onkruid in de tuin gewoon eens staan

Bloemen eruit, onkruid erin. Laat de paardenbloem gewoon eens staan.

Huiseigenaren in het buitengebied kunnen zo helpen de biodiversiteit te verbeteren. En dat is hard nodig, volgens Stichting Landschapsbeheer Gelderland. Ook om bijvoorbeeld de eikenprocessierups te bestrijden.

Albert Heller

Arnhem/Culemborg

Het is net een boeketje. Een halve meter hoog staan planten opgeschoten tussen vier stoeptegels in de tuin van Ada Wille in Culemborg. „Eigenlijk is het onkruid. De meeste mensen zouden dit meteen weghalen. Maar juist dit soort stukjes inheemse natuur zijn enorm belangrijk voor de biodiversiteit”, zegt Nomi Havelaar, projectleider van Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

De organisatie is naar eigen zeggen bezig met een noodplan voor de biodiversiteit. Op veel plaatsen gaat de variatie in soorten planten, dieren en micro-organismen hard achteruit. Met een nieuwe campagne wil Landschapsbeheer Gelderland huiseigenaren in het buitengebied stimuleren de biodiversiteit te verbeteren. Daarvoor werkt de organisatie samen met duizenden vrijwilligers, zoals Wille.

Die samenwerking is hard nodig, zo blijkt wel in Culemborg. In de straat van Wille werden vorig jaar nestkastjes opgehangen. Meesjes die in de kastjes gaan nestelen, moeten de eikenprocessierups gaan opeten. Maar alleen op de plekken waar de meesjes ook andere insecten te eten hadden, maakten de vogels een nest. Het is volgens Wille hét voorbeeld dat laat zien hoe belangrijk het is dat mensen in hun tuin zoveel mogelijk ruimte geven aan planten en bloemen die van februari tot oktober insecten verleiden, in plaats van alleen maar bloemen die kortstondig bloeien.

„De biodiversiteit in het landelijk gebied gaat erg hard achteruit”, zegt Havelaar. Maar waarom is dat dan een probleem? „Het is lastig te zeggen wat dit op de langere termijn betekent. We kunnen het totale web van de voedselvoorziening niet overzien. Wat we wel zien, is dat er schakels wegvallen. En daardoor ontstaan er plagen zoals de eikenprocessierups.”

Effect

Bloemrijke akkerranden, bloemrijke bermen en dan nu ook bloemrijke tuinen. Het lijken kleine pogingen op een kleine oppervlakte. Dus helpt het eigenlijk wel? Havelaar is overtuigd van het effect. „Je wilt die gebieden met elkaar verbinden. Sommige insecten kunnen maar enkele tientallen meters overbruggen van het ene naar het andere gebied. Voor hen zijn bloemrijke bermen hun snelwegen.”

Ze waarschuwt dat door het gebruik van bestrijdingsmiddelen het

▲ Ada Wille (links) in haar tuin in Culemborg. Rechts Nomi Havelaar van Stichting Landschapsbeheer Gelderland. FOTOS WILLIAM HOOGSTYLING

leven in de bodem aangetast wordt en juist heel veel plantensoorten verdwijnen die hier al honderden jaren groeien. „Insecten en vlinders weten juist de planten en bloemen die ze kennen te vinden. Wij zeggen dan ook: als je wilde bloemen wil inzaaien in je tuin, kies dan voor bloemen die hier in het wild voorkomen.”

Volgens Wille bestaat er veel onwetendheid over insecten en op welke bloemen ze afkomen. „We willen allemaal de bij redden. Maar op welke bloem komen die het meeste af? De paardenbloem! En dat is de bloem die we massaal uit de tuin weren.” Nog zo'n voorbeeld is de gewone berenklaauw. „Die is helemaal niet gevaarlijk zoals de reuzenberenklaauw, maar trekt wel veel bijen.”

Havelaar van Landschapsbeheer Gelderland benadrukt dat niet iedereen een grote tuin als Wille hoeft te hebben. „Zelfs op een balkon lukt het mensen een plek te creëren waar insecten een thuis vinden, met planten, maar ook met bijvoorbeeld een insectenhotel.”

In de tuin van Wille staat op veel plekken onkruid. Sommige trekken ook helemaal geen beestjes aan.

„Maar ik heb de strijd opgegeven die te verwijderen.” Laat het maar eens staan, is het betoef van Havelaar.

„Laat je eens verrassen. Er zijn allerlei leuke apps waarmee je de planten kunt determineren, dus kunt vaststellen welke soort het is.”

Voor Havelaar zijn die apps meestal niet nodig. Met kundig oog keurt ze de bloemen en de planten en het soms metershoge gras in de Culemborgse tuin. „Kijk eens wat dit allemaal brengt, soms op plekken waar je het niet verwacht. Zelfs nu, in de regen, laten de insecten zich zien.”

▲ Bloemen en planten krijgen de ruimte in de tuin van Ada Wille.

Zelfs op het balkon lukt het een plek te creëren

– Nomi Havelaar

Veel nestkastjes blijven leeg

Onderzoeker Silvia Hellingman van het Kenniscentrum Eikenprocessierups ziet dat op heel veel plekken in het land op eiken nestkastjes worden opgehangen voor mezen, zodat deze de eikenprocessierups kunnen bestrijden. Maar veel van die kastjes blijven leeg.

„Er worden te veel nestkastjes opgehangen. Soms ook langs de provinciale weg, met schrale bermen. Maar daar gaan echt geen vogels wonen”, zegt Hellingman.

Het belangrijkste bij het ophangen van de mezenkastjes is volgens haar de nabijheid van water. „De mezen moeten water in de buurt hebben.” Beter is het nog om de dieren in de winter bij te voeren. „Daar stop je dan mee als de eerste rupsen uitkomen. Dan werkt het echt. Wij hebben hier wel vijftig eiken staan, maar helemaal geen last van de rups.”